Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Petri Ribadeneiræ, Societatis Iesv Presbyteri, De Tribvlationibvs huius seculi Libri Duo

Ribadeneyra, Pedro de

Coloniae, 1604

III. Quòd Deus auctor sit Tribulationum quas homo sustinet, & vtatur creaturis ad affligendum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-50340

Visual Library

ipſos interficientes exiſtimant mortē miſerias & calamitates huius vitæ finiri. Deſinamus igitur mirari hominem inter cognatos & parentes non eſſe ſecurum, qui à ſeipſo tam parum tutus eſt. Quapropter ſi cælum & terra, ſi aqua & ignis, ſi elementa & creaturæ omnes, ſi Angeli & Dæmones, ſi Deus etiam alioquin infinitè bonus homini aduerſatur, & affligendo eum contriſtat, ſi homo denique ipſe ſui ſimilibus crudelis, adeoque ſibijpſi infeſtus eſt, neceſſarium erit vt patienter pœnas, & tribulationes perferamus, quando inter tot tamque potētes inimicos, planè debiles, inermes & omni auxilio deſtituti exiſtimus.

CAPVT III.

QVOD DEVS AVTHOR SIT TRIBVlationum quas homo ſuſtinet, & vtatur creaturis ad affligendum.

POſtquā moleſtijs vndiq; cincti & circūdati ſumus, nec quisq̄ quoad viuit ab ijſdē liberari poteſt; vtile erit p̄uidere quo remedio vtendū, quodúe cōſiliū capiēdū ſit, quādo torrētis inſtar tribulationū ꝓcellæ exurgēt ſuꝑ nos & exūdabūt. Conſiderādū itaq; nobis eſt, vnde procedāt, q̄s author, & quæ cauſa tribulationū ſit, vt originē illarū agnoſcentes, facilius ijs occurrere & mederi poſſimus.

Deus ac Dominus noſter prima & vniuerſalis cauſa eſt omnium rerum: & ſicut ſuum eſſe recipiunt à Deo, ſine quo in momento ad nihilum rediguntur; ita quoq; eſſe illud, quod receperunt ex voluntate ipſius tanquam radius ex Sole, & aqua ex fonte dependet: & ſicuti radius nullus apparet, ſi ſol nō luceat, nec aqua, ſi fons obſtruatur: ſic etiam creatura nulla ſubſiſtere poteſt, ſi Deus potētem manum ſuam, quâ cuncta gubernat & conſeruat, aliquantulum retrahat. Quod de eſſe vel natura dicimus, idem omninò de operibus creaturarum intelligendū eſt. Quemadmodum enim creatura durare nequit, ſi ipſi ſuum eſſe denegetur; ita & opera exercere & functiones ſuas exequi non poteſt, niſi Deus operetur cū illa, vireſque ad operandum ſuppetat, quia cauſæ quas appellant ſecundas ita ſibi inuicem cohærent, adeoque primæ ſubiectæ ſunt, vt nulla penitus ſubſiſtat & ſe moueat ſine virtute primę, quæ mouet reliquas, & poteſtatem ſeu medium peragēdi munera tribuit, operatur in & cū illis, cū tanta tamq; mirabili efficacia ac perfectione, vt omnes effectus cauſarum ſecundarum magis primæ quam ipſarum proprij reputandi ſint. Vt quando Sol nos illuminat, ignis calefacit, ci-

bus

bus nutrit, licet effectus iſti propriè attribuantur cauſis particularibus, Deum tamen potius & magis propriè nos illuminare, calefacere, & nutrire dicimus, quã creaturas, quibus talis virtus data eſt. Nam vti eſſe, vita, & motus humani corporis omninò dependent ab anima, ſine qua vitæ & motus expers, nullam operandi potentiam habet: ita eſſe, vita, & effectus omnium creaturarum propriè Deo aſcribẽdi ſunt, tanquam primæ & principali cauſæ, præſertim cum mouẽdi agendiúe virtus, quam habent, non ſit ex proprio incremento: neque enim mouere ſe, nec quicquam agere poſſent, niſi Deus aſſiſteret illis, & tanquam inſtrumẽtis quibuſdam ad operandum neceſſarijs vteretur. Quia quemadmodum nõ penicillum, ſed pictorem imaginem pinxiſſe, nec calamum, ſed ſcribam epiſtolam exaraſſe dicimus: ſic etiam effectus ad creaturas nõ quaſi ad principales cauſas, ſed veluti ad inſtrumenta primæ & ſupremæ cauſæ, diuinæ ſcilicet voluntatis, referre debemus. Pulchra & perutilis eſt hæc conſideratio, per quam Deum in creaturis ſuis recognoſcẽtes, & coram ipſo perfectè ambulamus, & accidentia diuerſa de manu illius gratanter ſuſcipimus, ſiue bona illa ſint, ſiue mala.

His intellectis, ſequitur alia non minoris vtilitatis & cõſolationis doctrina, videlicet Deum primam & principalem eſſe cauſam omniũ tribulationum quas ſuſtinemus, quandoquidem ad correctionem noſtram inſtar flagelli cuiuſdam vtitur creaturis minimis & abiectiſſimis, quæ tanquam boni milites Regi ſuo obtemperantes, mandata & iuſſa illius fideliſſimè exequuntur: pugnabit enim Deus aduerſus hominem in die vniuerſalis iu-
Sapient. 5. dicij, & *armabit creaturam ad vltionem inimicorum, & pugnabit cum illo orbis terrarum contra inſenſatos.* Igitur ad illum vſque diem velitationes varias experimur in mundo, ſecundùm vſum belli. fames enim & peſtis, belli tumultus & terræmotus, venti ſimiliter & tempeſtates, aliaque innumera anguſtant hominem, & niſi fræna Deus ipſis inijceret, penitus in illum irruerent, ac trucidarent: ſed diuina clementia nos percuti quidem & affligi, occidi verò non permittit, vt ſit leuis aliqua concertatio, nõ autem pugna vel prælium ordinatum. quod ſe à Principe Apoſtolorum Petro didiciſſe teſta-
Lib. 5 ſuarũ recog. tur Clemens. Neque idcircò exiſtimandum Deum creaturarum opera indigere, vt nos caſtiget ac corrigat, quia affligere magis non poteſt, quàm ſi auerſus nos

deſo-

deſolatos relinquat; vtitur tamē creaturis ſubinde fragilioribus, vt Dominum ipſum agnoſcamus vniuerſorum, qui per infirmas etiam & abiectiſſimas beſtiolas, iuſtitiā ſuā exequitur, & iniuriā vindicat.

Fuerunt, ſi fides eſt ſcriptoribus, non homines ſolū plebei & ſortis vilioris, verùm etiam Reges & Monarchæ potētes, quos pediculi, vermes, & mures, viuos corroſerunt ac deuorârunt. Ciniphes & ranæ, locuſtæ item & muſcæ afflixerunt & deuaſtauerunt vniuerſam terram Aegypti. Miſit etiam Deus anteceſſores exercitus ſui veſpas, & exterminauit omnes inhabitātes terrā Chanaan. Mures iniuriā Arcæ Dei illatā vlciſcentes, inſurrexerūt cōtra Philiſthym, & Hattonem Archiepiſcopum Moguntinum ob crudelitatē in pauperes, & Pompiel quendam Poloniæ Regem, quod nepotes curæ & fidei ſuæ cōmiſſos veneno necaſſet, vna cū vxore tāti ſceleris participe, crudeliſſimè interfectos deuorârūt. Cuniculos Hiſpaniæ, talpas Macedoniæ oppidū penitùs euertiſſe author eſt Plinius. Et quid multa? Cū Sapores Rex Perſarū Niſibis vrbē obſidione grauiſſima coāguſtaret, Iacobus eiuſdē Epiſcopus humiliter diuinū deprecabatur auxiliū, & cōtinuò ingētia ciniphū & culicū examina inſtar nubiū, Per-

Exod 8. & 10.

Sap. 12.

1. Reg. 5.

Geneb. in Chronog. anno 970.

Plin lib. 8. cap. 29.

Theod. Hiſtor. lib. 2. cap. 30.

ſarum copijs circumfunduntur: atque tum elephantorum proboſcides, tum equorum aliorumque iumentorum aures ac nares inuaſerunt, adeoque morſibus ſuis beſtias irritauerũt, vt quaſi furijs exagitatæ fræna rumperent, ſeſſores excuterent, aciem diſturbarent, ac relicto tandem exercitu fugerent. Igitur Rex neceſſitate coactus receptui canere, & copias ab vrbe diſcedere furibundus iubet.

Baron. in martyr. 18. Mart.

Aliud ſimile in Hiſpania accidiſſe refert Baronius. Nam Gerunda ciuitate à Carolo Siciliæ & Philippo Francorum Regibus intercepta, cum milites (vt eſt id genus hominum ſceleratiſſimum) inter cætera facinora nec à reliquijs abſtinentes, ſepulchrum S. Narciſci violare attentarent, illicò maxima muſcarum multitudo ex eodem egreſſa, in exercitum infeſto agmine irruit, ingentique clade affectum in fugam conuertit, & à cœptis penitus deſiſtere coëgit, quare in hunc vſque diem (Muſcæ S. Narciſſi) Hiſpanis prouerbium eſt. Innumera penè huiuſcemodi exempla in hiſtorijs & geſtis Sãctorum leguntur, quibus manifeſtè declaratur, Deum eſſe vnicum & ſupremũ Dominum & Rectorem vniuerſorum, qui hominem diuerſimodè affligendo etiam creaturarum maximè debilium miniſte-

miniſterio vtitur, ad oſtendendam diuinæ potentiæ virtutem.

CAPVT IV.

QVOD ALITER DEVS, ALITER creatura ſit tribulationis cauſa.

DIligenter aduertendum eſt, hominem dupliciter à creaturis cruciari. Aliquandò enim non tam creaturæ, quàm Deus, aliquandò verò creaturæ propriè cauſant tribulationem: nam licet Deus creaturis affligentibus cooperetur, non tamen omnibus eodem modò. Quamobrem cum perſpicuum ſit, ſi nauis tempeſtàte euerſa pereat, ſi diluuium terræ partem abſumat, ſi peſtis regiones deuaſtet, & ignis domos incendat, in his aliiſque ſimilibus caſibus, creaturas non eſſe culpandas, tùm quod peccati capaces non ſunt, tùm etiam quia naturæ inſtinctũ, & Dei volũtatẽ ſequuntur: meritò tales creaturarum effectus Deo propriè attribuuntur, quandóquidem omne eſſe, omniſque virtus & fortitudo earum ab illo dependet, vti declarauimus.

Neque tamen idcircò putandum, creaturas prorſus immunes eſſe à culpa, quia tribulationes ſunt, quarum cauſæ in Deũ cade-